

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

A7-0141/2012

20. 4. 2012

ZPRÁVA

EU a Čína: nevyvážený obchod?
(2010/2301(INI))

Výbor pro mezinárodní obchod

Zpravodajka: Marielle De Sarnez

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	12
STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ	17
STANOVISKO VÝBORU PRO ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI	24
STANOVISKO VÝBORU PRO PRŮMYSL, VÝZKUM A ENERGETIKU.....	28
STANOVISKO VÝBORU PRO VNITŘNÍ TRH A OCHRANU SPOTŘEBITELŮ	33
VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU	37

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

EU a Čína: nevyvážený obchod?

(2010/2301(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 2, 3, 6 a 21 Smlouvy o Evropské unii,
 - s ohledem na články 153, 191, 207 a 218 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na články 12, 21, 28, 29, 31 a 32 Listiny základních práv Evropské unie,
 - s ohledem na protokol o přistoupení Čínské lidové republiky ke Světové obchodní organizaci ze dne 23. listopadu 2001,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 5. února 2009 a na zprávu svého ředitelství pro vnější politiky z července roku 2011 o obchodních a hospodářských vztazích s Čínou¹,
 - s ohledem na společné prohlášení 13. summitu EU-Čína konaného v Bruselu dne 6. října 2010,
 - s ohledem na sdělení Komise nazvané „Obchod, růst a celosvětové záležitosti – obchodní politika jako klíčový prvek strategie EU 2020“ (COM(2010)0612) a na své usnesení ze dne 27. září 2011 o nové obchodní politice pro Evropu v rámci strategie Evropa 2020²,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 19. února 2008 o strategii EU pro zajištění lepšího přístupu evropských společností na trh³,
 - s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1225/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, a na sdělení Komise ze dne 6. prosince 2006 nazvané „Globální Evropa: nástroje Evropy na ochranu obchodu v měnícím se světovém hospodářství“,
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Jednotný trh práv duševního vlastnictví“ ze dne 24. května 2011, návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány (COM(2011)0285), zprávu Komise ze dne 14. července 2011 o uplatňování práv duševního vlastnictví evropskými celními orgány a na usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. prosince 2008 o dopadu padělatelství na mezinárodní obchod ,
- s ohledem na zprávu Světové obchodní organizace (WTO) ze dne 5. července 2011 o opatřeních týkajících se vývozu různých surovin z Číny a na usnesení Evropského

¹ Úř. věst. C 67E, 18.3.2010, s. 132.

² Přijaté texty, P7_TA(2011)0412.

³ Úř. věst. C 184E, 6.8.2009, s. 16.

parlamentu ze dne 13. září 2011 o efektivní evropské strategii pro suroviny¹,

- s ohledem na své usnesení ze dne 13. prosince 2011 o překážkách v oblasti obchodu a investic²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. dubna 2011 o budoucí evropské mezinárodní investiční politice³,
- s ohledem na svá usnesení ze dne 25. listopadu 2010 o sociální odpovědnosti podniků v dohodách o mezinárodním obchodu⁴, o lidských právech, sociálních a environmentálních normách v mezinárodních obchodních dohodách⁵ a o politikách mezinárodního obchodu v kontextu naléhavých otázek spojených se změnou klimatu⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. dubna 2008 o reformě Světové obchodní organizace⁷ a na své usnesení ze dne 14. září 2011 o aktuálním stavu jednání o rozvojovém programu z Dohá⁸,
- s ohledem na sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu nazvané „EU–Čína: užší partnerství, rostoucí odpovědnost“ (COM(2006)631) a s ním související pracovní dokument „Hospodářská soutěž a partnerství – Politika pro obchod a investice mezi EU a Čínou“ (COM(2006)0632),
- s ohledem na usnesení ze dne 5. února 2009 o posílení úlohy malých a středních podniků EU v mezinárodním obchodě⁹,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 23. října 2011 a na závěrečné prohlášení summitu G20 nazvané „Pro budování naší společné budoucnosti posilujeme naše společné kroky ke prospěchu všech“, které bylo učiněno v Cannes dne 4. listopadu 2011,
- s ohledem na bílou knihu čínské vlády ze dne 23. prosince 2010 o hospodářské a sociální spolupráci mezi Čínou a Afrikou,
- s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro mezinárodní obchod a na stanoviska Výboru pro rozvoj, Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku a Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A7-0141/2012),

A. vzhledem k tomu, že Čína přistoupila k WTO v roce 2001 a následně se stala největším světovým vývozcem zboží, jehož podíl na vývozu činil v roce 2010 10,36 %, a druhou

¹ Přijaté texty, P7_TA(2011)0364.

² Přijaté texty, P7_TA(2011)0565.

³ Přijaté texty, P7_TA(2011)0141.

⁴ Úř. věst. C 99 E, 3.4.2012, s. 101.

⁵ Úř. věst. C 99 E, 3.4.2012, s. 31.

⁶ Přijaté texty, P7_TA(2010)0445.

⁷ Úř. věst. C 259 E, 29.10.2009, s. 77.

⁸ Přijaté texty, P7_TA(2011)0380.

⁹ Úř. věst. C 67 E, 18.3.2010, s. 101.

světovou hospodářskou velmocí;

- B. vzhledem k tomu, že EU je primární destinací pro vývoz z Číny, který v letech 2009 a 2010 vzrostl o 39,5 %, a že Čína je druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem EU;
- C. vzhledem k tomu, že EU nahradila Japonsko jako největší zdroj dovozu do Číny; vzhledem k tomu, že rostoucí dovoz do Číny je v posledních letech klíčový pro hospodářskou výkonnost členských států EU zaměřených na vývoz, jako je Německo;
- D. vzhledem k tomu, že větší rozvoj jejího hospodářství a přistoupení k WTO znamená pro Čínu nejenom zásadní výhodu, ale i větší zodpovědnost za to, aby hrála plnohodnotnou pozitivní úlohu ve světovém hospodářském řádu, zejména v Mezinárodním měnovém fondu (MMF) a ve skupině Světové banky;
- E. vzhledem k tomu, že od podepsání dohody o spolupráci mezi EU a Čínou v roce 1985 se bilaterální obchodní vztahy značně rozvinuly a že je proto nezbytné tuto dohodu přizpůsobit současné hospodářské situaci; vzhledem k tomu, že Evropská komise přijala zásadní strategii politiky týkající se Číny v roce 2006 a v tomto rámci zahájila v lednu 2007 jednání o komplexní dohodě o partnerství a spolupráci s cílem dále zlepšit vztahy mezi EU a Čínou v oblastech obchodu a investic;
- F. vzhledem k tomu, že obchod mezi EU a Čínou vykazuje v posledních třech desetiletích rychlý a nepřetržitý růst, který v roce 2010 dosáhl vrcholu celkového objemu obchodu ve výši 395 miliard EUR, a vzhledem k tomu, že z nerovnováhy v dvoustranném obchodu má od roku 1997 prospěch Čína a že v roce 2010 dosáhl tento obchodní deficit 168,8 miliard EUR ve srovnání s 49 miliardami EUR v roce 2000; vzhledem k tomu, že přidaná hodnota čínského vývozu je velmi omezená, je-li hodnota komponentů dovážených z EU a odjinud diskontována; vzhledem k tomu, že 85 % veškerého vývozu zahraničních společností, které mají sídlo v Číně, pochází z montážních operací;
- G. vzhledem k tomu, že objem zahraničních investic EU v Číně činil v roce 2010 4,9 miliard EUR a že zahraniční investice Číny v EU představovaly v tomtéž roce 0,9 miliard EUR;
- H. vzhledem k tomu, že rozdílné společenské, hospodářské a demokratické systémy Číny a EU a jejich demografická situace a přírodní zdroje se významně podílejí na obchodní nerovnováze mezi těmito dvěma regiony;
- I. vzhledem k tomu, že Čína představuje spíše průmyslovou než obchodní výzvu, je Evropa tudíž nucena zavést ambiciózní celoevropskou průmyslovou politiku, jelikož čistě vnitrostátní přístupy neumožňují zaujímat vůči Číně soudržný přístup na úrovni Společenství;
- J. vzhledem k tomu, že v důsledku přesunu výroby celé řady spotřebního zboží do Číny došlo k likvidaci mnoha pracovních míst v Evropské unii; vzhledem k tomu, že tento přesun byl rovněž doprovázen drastickým snížením cen, díky němuž je mnohé spotřebního zboží dostupné pro domácnosti Evropské unie s nízkými příjmy, a přispívá tak k vytvoření prostředí s relativně nízkou inflací;

- K. vzhledem k tomu, že účastníci poslední konference OSN o změně klimatu v Durbanu nedosáhli závazné dohody a že závazky některých zemí týkající se snížení emisí skleníkových plynů nejsou dostatečné ve vztahu k naléhavé potřebě omezit v průběhu 21. století zvyšování teploty na dva stupně, má-li být naplněna agenda EU pro oblast změny klimatu;
- L. vzhledem k tomu, že odhadovaný hospodářský růst Evropy je mnohem slabší než růst Číny, jenž má v roce 2012 dosáhnout přibližně 9 %;
- M. vzhledem k tomu, že stejné vnitřní hospodářské nerovnováhy postihující evropská hospodářství narůstají i v čínském hospodářství, a to v neposlední řadě v oblasti nemovitostí, jak ukazuje nedávný vznik cenové bubliny na realitním trhu;
- N. vzhledem k tomu, že dopad společné obchodní politiky EU je někdy oslabován odlišnými národními zájmy, které jednotlivé členské státy sledují ve vztahu k Číně;
- O. vzhledem k tomu, že sociální náklady stávající hospodářské krize jsou vysoké; vzhledem k tomu, že zaměstnanost v EU klesla o 1,8 % a že 9,6 % ekonomicky aktivních obyvatel (23 milionů osob) je tak bez zaměstnání, že míra nezaměstnanosti mladých lidí dosahuje 21 %, že perspektivy obnovení úrovně zaměstnanosti jsou nejisté a že 17 % občanů EU hrozí chudoba;
- P. vzhledem k tomu, že v souvislosti se svým vstupem do WTO v roce 2001 by Čína měla dodržovat pravidla WTO tím, že přistoupí k liberalizaci svého obchodu a k otevření svého trhu; vzhledem k tomu, že její úsilí v této souvislosti dosud nebylo v žádném případě uspokojivé;
- Q. vzhledem k tomu, že rozšíření působnosti dohody o veřejných zakázkách prostřednictvím její revize, jak bylo schváleno na ministerské konferenci WTO dne 15. prosince 2011, by mělo usnadnit přistoupení Číny k této dohodě;
- R. vzhledem k tomu, že snahy evropských podniků proniknout na čínský trh jsou brzděny intervenční politikou, kterou v oblasti průmyslu uplatňuje čínská vláda, nedostatečnou ochranou duševního vlastnictví, systémem předpisů, který se vyznačuje nejednoznačností obsahu i uplatňování, a dalšími necelními a technickými překážkami obchodu;
- S. vzhledem k tomu, že podhodnocování juanu Číně i nadále zajišťuje umělé obchodní výhody, a vzhledem k tomu, že se členské země G20 zavázaly k tomu, že umožní větší pružnost směnných kurzů;
- T. vzhledem k tomu, že EU v roce 2010 zadržela na svých vnějších hranicích více než 103 milionů produktů, u nichž existovalo podezření, že porušují práva duševního vlastnictví, a jejichž celková hodnota dosahovala 1,11 miliard EUR; vzhledem k tomu, že Čína je zemí původu 85 % těchto výrobků; vzhledem k tomu, že důležitou součástí ochrany duševního vlastnictví je řádné vymáhání stávajících právních předpisů a mezinárodních závazků, včetně pokut; vzhledem k tomu, že výroba tohoto zboží často probíhá v zařízeních, v nichž se vyrábí i řádně označené zboží, a to v podmínkách porušujících jak pracovní právo, tak zdravotní a bezpečnostní normy, a že tyto výrobky následně ohrožují spotřebitele a v případě chemických výrobků i celé životní prostředí;

U. vzhledem k tomu, že podle svého 12. pětiletého plánu, jenž obsahuje některé shodné cíle jako strategie EU 2020, bude Čína rozvíjet strategická odvětví energetiky, výstavby a dopravy a bude nutně potřebovat rozvoj služeb; vzhledem k tomu, že tato skutečnost by mohla nabídnout nové investiční příležitosti pro evropské podniky a účinnější spolupráci;

Zlepšit přístup na trhy

1. žádá Komisi, aby v rámci společné obchodní politiky EU vůči rozvinutým a rychle se rozvíjejícím zemím, jako je Čína, uplatňovala zásadu vzájemnosti, aby tak byla obnovena spravedlivá hospodářská soutěž a byly zajištěny spravedlivější podmínky pro všechny;
2. vítá posílení hospodářských vztahů mezi Evropskou unií a Čínou; vyzývá EU a Čínu, aby svůj vztah založily na partnerství a vzájemných výhodách, nikoli na nelitostné soutěži a konfrontaci;
3. konstatuje, že čínské hospodářství nespĺňuje kritéria tržního hospodářství tak, jak jej definuje WTO; vyzývá Komisi, aby spolupracovala s čínskou vládou s cílem odstranit zbývající překážky tržního hospodářství do roku 2016, kdy se předpokládá, že Číně bude organizací WTO přiznáno postavení tržního hospodářství; zdůrazňuje, že toto postavení by mělo být přiznáno před tímto datem jedině tehdy, pokud Čína splní všechna daná kritéria; žádá, aby EU formou výročních zpráv pravidelně hodnotila, jak Čína dodržuje povinnosti obsažené v jejím protokolu o přistoupení k WTO;
4. přestože připouští, že Čína tyto objektivní podmínky, které by ji opravňovaly k získání statutu tržního hospodářství, pravděpodobně v dohledné době nespĺní, vyzývá Komisi, aby Evropskému parlamentu předložila nejpozději do konce roku 2012 návrh opatření, která si přeje přijmout dříve, než EU uzná toto postavení Číny;
5. vyjadřuje politování nad mnoha celními a necelními překážkami, které se vyskytují na čínském trhu, jako jsou některé druhy diskriminace zahraničních subjektů, zejména v odvětví bankovníctví, pojišťovnictví a telekomunikací, složitost celní struktury a technické překážky v obchodu, jako je např. nedostatečná transparentnost technických předpisů a postupů pro posuzování shody nebo povinných čínských systémů certifikace (CCC); lituje, že Čína v rozporu s ustanovením Dohody WTO o subvencích a vyrovnávacích opatřeních, neohlašuje své konkrétní dotace systematicky;
6. zdůrazňuje, že Čína si ve vztahu k EU vytvořila značné obchodní výhody v podobě cílených státních dotací, při nichž uplatňuje nejrůznější právní klíčky; naléhavě vyzývá Čínu, aby přizpůsobila své programy státní podpory příslušným právním předpisům WTO; vyzývá také Komisi, aby co nejrychleji změnila antisubvenční nařízení s cílem umožnit EU účinně reagovat na velké výzvy, jež Čína přináší;
7. konstatuje, že Čína odsuzuje existenci překážek obchodu na evropském trhu, jakými jsou například značné zemědělské dotace, které EU poskytuje evropským zemědělcům, složitý systém zemědělských cel, technické překážky obchodu a překážky bránící investicím třetích zemí v některých členských státech;
8. je znepokojen nespolehlivostí soudního systému, kterému se nedaří prosazovat dodržování smluvních závazků, nedostatečnou transparentností a jednotností při uplatňování předpisů,

jimiž se řídí investice;

9. je znepokojen nedostatečnou předvídatelností a propagací technických předpisů a norem týkajících se výrobků, zejména ve vztahu k certifikaci, díky nimž podnikům vyvážejícím do Číny vznikají značné překážky obchodu;
10. vyzývá Čínu, aby v zájmu podpory rozvoje svého obchodu s ostatními zeměmi přijala mezinárodní normy pro výrobky a služby; vítá skutečnost, že Čína rozšiřuje svou účast v orgánech, které vytvářejí mezinárodní normy, a je přesvědčen, že je třeba ji na této cestě podpořit formou reciproční účasti EU v orgánech, jež vytvářejí čínské předpisy; zdůrazňuje, že je důležité, aby čínský dovoz splňoval evropské normy pro potravinářské i nepotravinářské výrobky;
11. je znepokojen skutečností, že zahraniční podniky se potýkají s překážkami přístupu k čínským veřejným zakázkám, ačkoli přístup k evropským veřejným zakázkám je zaručen; je znepokojen tím, že podmínky hospodářské soutěže pravděpodobně nejsou spravedlivé, jelikož zejména díky skryté státní podpoře mohou čínské podniky poskytovat znatelně lepší nabídky, než jejich evropští konkurenti; vítá revizi a rozšíření oblasti působnosti dohody o vládních zakázkách přijaté dne 15. prosince 2011 na poslední ministerské konferenci WTO a závazky, ke kterým se Čína při této příležitosti přihlásila, přestože jsou stále nedostatečné; vyzývá proto Čínu, aby přistoupila k dohodě za podmínek srovnatelných s těmi, ke kterým se zavázaly jiné smluvní strany dohody a v souladu se závazkem Číny uvedeným v protokolu o přistoupení k WTO; vyzývá Komisi, aby urychleně, a to pokud možno ještě v roce 2012, vytvořila evropský nástroj, který zaručí vzájemnou otevřenost u zahraničních veřejných zakázek; domnívá se, že je nezbytné posílit nástroje zaměřené na podporu, koordinaci a usnadnění přístupu malých a středních evropských podniků na prioritní trhy, jako je Čína;
12. konstatuje, že vývozní úvěry poskytované čínskými orgány a bankami zvyšují narušení obchodu; vyzývá proto Čínu, aby dodržovala pokyny vyplývající z Ujednání OECD o pravidlech pro státem podporované vývozní úvěry; vyzývá Komisi, aby podpořila snahu OECD o zajištění účasti Číny na tomto ujednání; dále povzbuzuje Čínu, aby podepsala Úmluvu OECD o boji proti podplácení;
13. připomíná, že hlavní povolenou podobou založení zahraničního podniku v Číně je mechanismus společného podniku (joint venture), což je velmi omezující opatření, které je příliš často spojené s přesuny strategických technologií, jež by mohly podporovat konkurenční rozvoj Číny na úkor evropského průmyslu v oblastech, v nichž EU zaujímá přední pozici; je přesvědčen, že pokud jde o mechanismus společných podniků, bude pro obě strany přínosná větší otevřenost Číny ve spojení s lepší ochranou práv duševního vlastnictví, což podpoří snazší přístup evropských podniků na čínský trh;
14. vyzývá EU, aby v případě, že se Čína uchýlí k nelegálním obchodním praktikám, k zajištění spravedlivých podmínek obchodování mezi EU a Čínou podle potřeby využila nástroje na ochranu obchodu v souladu s pravidly WTO, jako jsou antidumpingová opatření, antisubvenční a ochranná opatření, a aby více využívala pravidla WTO pro řešení sporů; je znepokojen skutečností, že Čína stále častěji využívá antidumpingová opatření proti vývozům z EU, jakož i cenový dumping a státní podporu; proto vyzývá Čínu, aby zajistila, že její antidumpingová opatření budou v souladu s pravidly WTO;

Chránit zájmy evropského průmyslu

15. hluboce lituje skutečnosti, že práva duševního vlastnictví nejsou v Číně dostatečně chráněna a vyjadřuje politování nad tím, že evropské podniky, zejména malé a střední, nemají k dispozici dostatek konkrétních prostředků umožňujících účinný boj proti porušování práv duševního vlastnictví; vítá rozhodnutí Komise navrhnout revizi směrnice o prosazování práv duševního vlastnictví; vyzývá Komisi a členské státy, aby lépe chránily práva duševního vlastnictví ve všech mnohostranných organizacích, jichž je Čína členem (Světová obchodní organizace (WTO), Světová zdravotnická organizace (WHO) a Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO)); žádá, aby Čína nadále převáděla mezinárodní právo platné v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví do svých vnitrostátních právních předpisů a konkrétně aby bojovala proti padělání a pirátství, a naléhavě vyzývá čínské orgány, aby zajistily vymáhání tohoto práva zejména na regionální úrovni; vyjadřuje politování nad tím, že se Čína nezúčastnila jednání o obchodní dohodě proti padělání (ACTA); naléhavě vyzývá Komisi a členské státy k intenzivnější celní spolupráci v EU a se třetími zeměmi, zejména s Čínou, při zabavování padělaného zboží, a ke zjednodušení celních postupů; žádá Komisi a členské státy, aby úžeji spolupracovaly se třetími zeměmi na problematice autorského práva a udělování licencí;
16. je přesvědčen, že lepší ochrana práv duševního vlastnictví a účinné uplatňování s tím souvisejících pravidel v Číně by silně motivovaly investory z Evropské unie i odjinud, aby v Číně investovali, sdíleli s ní nové technologické znalosti a aby modernizovali technologie, které již jsou v této zemi dostupné;
17. konstatuje, že Čína produkuje 97 % vzácných zemin využívaných ve světě a vyzývá ji, aby svým obchodním partnerům zajistila udržitelné výrobní postupy a spravedlivý přístup na trh; vyzývá Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost všem případným omezením, která Čína uvalí na vývoz svých surovin; v tomto ohledu připomíná, že WTO dne 5. července 2011 Čínu odsoudila za zavedení vývozních omezení u některých surovin, a tento rozsudek byl po odvolání potvrzen; žádá Komisi, aby vytvořila evropskou strategii pro správné nakládání se surovinami, která zohlední zvyšování energetické účinnosti, recyklaci, účinnější využívání zdrojů a rozvoj průmyslové spolupráce v odvětvích zelené ekonomiky a inovací; požaduje jednání, jejichž cílem by bylo přijmout společná pravidla a zásady v oblasti obchodu se surovinami a vytvoření rámce pro použití omezení vývozu nejen ve WTO, ale i v rámci G20, neboť tato záležitost se týká především průmyslově vyspělých zemí a Číny;
18. naléhavě žádá Komisi, aby mezi EU a Čínou vyjednala ambiciózní a vyváženou dohodu o investicích, jejímž cílem bude vytvořit lepší prostředí pro evropské investory v Číně, zaručit transparentnost řízení čínských podniků, které investují v EU, a zároveň zvýšit úroveň vzájemných kapitálových toků; vyzývá Radu, aby propracovala svůj mandát týkající se budoucí investiční dohody s Čínou a aby zároveň plně zohlednila názory a postoje Parlamentu vyjádřené v usnesení ze dne 6. dubna 2011 o budoucí evropské mezinárodní investiční politice;
19. vítá zahájení provozu střediska EU pro malé a střední podniky Evropské unie v Pekingu

v listopadu 2010, které otevřelo své brány malým a středním podnikům v březnu 2011 a které je oprávněno pomáhat malým a středním evropským podnikům překonat problémy, se kterými se potýkají v rámci působení na čínském trhu, zejména v počátcích jejich obchodního rozvoje; vítá rovněž skutečnost, že středisko v Číně vyhledává možnosti pro malé a střední podniky z EU a pomáhá jim vypořádat se s prostředím, které vytvářejí čínské právní předpisy;

20. zdůrazňuje význam spolupráce mezi podniky, navazování partnerství mezi čínskými univerzitami a společnostmi z EU s cílem podporovat v Číně inovace; upozorňuje na výhody, které nabízí databáze přístupu na trh EU, která obsahuje informace pro podniky EU týkající se podmínek přístupu na trh, jako jsou dovozní cla, požadavky na výrobky, obchodní překážky, formality, dokumenty a statistiky; vítá činnost Evropské obchodní komory v Číně;
21. domnívá se, že Komisi zavedený mechanismus pro výměnu informací týkajících se mezivládních dohod mezi členskými státy a třetími zeměmi v oblasti obchodu s Čínou usnadní zaujetí jednotného přístupu k této zemi;

Odstranit měnovou konkurenci

22. připomíná, že Čína má v rukou státní dluhy členských států eurozóny; zdůrazňuje, že tato skutečnost získala nový politický rozměr v důsledku vážných problémů spojených se zadlužením v eurozóně; vyzývá Komisi, aby společně s Evropskou centrální bankou (ECB) a členskými státy projednala zřízení koordinovaného systému pro identifikaci držitelů státních dluhů; je znepokojen tím, že možnosti EU vést s Čínou obchodní jednání jsou oslabeny díky příspěvku Číny k finanční stabilizaci eurozóny;
23. zdůrazňuje, že údajné podhodnocování a nesměnitelnost juanu možná představuje pro čínský vývoz nekalou konkurenční výhodu, jelikož Čína drží třetinu světových devizových rezerv; požaduje posilování mezinárodních právních předpisů ve finanční oblasti platných pro státy G20 a jejich vzájemné makroekonomické koordinace, bez nichž by byla ohrožena hospodářská stabilita a celosvětový obchod; vyzývá Čínu, aby umožnila posílení juanu tak, aby dosáhl odpovídajícího směnného kurzu; připomíná, že podle evropských smluv může EU v případě neudržitelné měnové nerovnováhy ve světě přijmout devizovou politiku;
24. vyzývá Komisi, aby podnítila Čínu k liberalizaci svého běžného účtu; žádá Komisi, aby předložila důkaz toho, jak systém pevných směnných kurzů poškozuje konkurenceschopnost EU, a aby poté zvažila náležitě priority své činnosti;

Na cestě k novému institucionálnímu rámci obchodních vztahů mezi EU a Čínou

25. žádá členské státy, aby se pomocí vhodných mechanismů sledování ujistily o tom, že zahraniční podniky působící v EU při skupování evropských podniků či zakládání poboček v EU dodržují všechny předpisy platné na jednotném trhu, včetně sociálních a environmentálních norem, zajistily ochranu patentů a přispěly ke snaze o zvýšení udržitelnosti pracovních míst; vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily orgán pověřený hodnocením strategických zahraničních investic ex ante podle vzoru Výboru pro zahraniční investice (CFIUS) ve Spojených státech s cílem získat jasnou představu

o podnicích, které působí a investují na území EU, a pravidelně podávat zprávy Parlamentu;

26. vyzývá EU, aby jednala v rámci příslušných mezinárodních organizací, jako je Světová zdravotnická organizace, Mezinárodní organizace práce a Organizace spojených národů, s cílem zahájit proces reforem vedoucí k začlenění závazných sociálních, environmentálních a zdravotních norem do pravidel organizace obchodu řízeného WTO;
27. s politováním konstatuje, že institucionální rámec obchodních vztahů mezi EU a Čínou je roztržštěný a nekoordinovaný; naléhavě vyzývá Komisi, aby revidovala organizační schéma dvoustranných vztahů, aby usilovala o lepší koordinaci a aby odstranila nadbytečné pracovní skupiny, dialogy a další formální a neformální orgány činné v této oblasti; vyzývá členské státy, jednotlivé regiony a obce, aby lépe koordinovaly svou vlastní politiku vůči Číně a aby podnikly nezbytné kroky k provozní shodě s cílem podpořit společné cíle EU;
28. vyzývá EU, aby vytvořila strategii, jak zabránit povinným přenosům technologií; v tomto ohledu žádá rychlé dokončení postupu posílené spolupráce v otázce patentu EU;
29. požaduje, aby veškeré zboží, které je v oběhu na vnitřním trhu, nekompromisně splňovalo evropské předpisy a normy, a žádá Komisi, aby urychleně a v souladu s pravidly WTO navrhla scénář postupného zavádění mechanismu podmíněnosti obchodních výměn nebo soubor přiměřených opatření na hranicích v souvislosti se zbožím pocházejícím z třetích zemí, které tyto normy nespĺňuje;

Posoudit roli Číny ve světě

30. zdůrazňuje rostoucí vliv Číny na poli mezinárodního obchodu; vyzývá proto EU, aby neustále pečlivě sledovala politický, hospodářský, sociální a environmentální dopad rostoucích investic Číny v rozvojových zemích, zejména v Latinské Americe a v Africe;
31. opětovně potvrzuje, že čínské investice v Latinské Americe a v Africe jsou potřebné zejména ve zvláštních hospodářských zónách proto, aby přispěly k hospodářskému rozvoji a k rozvoji místních výrobních řetězců s využitím místních pracovních sil;
32. je znepokojen tím, že některé evropské společnosti investují v Číně zejména z důvodu nízkých výrobních nákladů, které jsou dány nižšími sociálními a environmentálními normami a normami v oblasti lidských práv; důrazně doporučuje, aby Komise a členské státy podporovaly evropské podniky působící v Číně v účinném uplatňování sociální odpovědnosti podniků a podněcovaly šíření a propagaci osvědčených postupů v rámci sociální odpovědnosti podniků; dále požaduje, aby Komise posoudila, jak by ustanovení o sociální odpovědnosti podniků mohla být zahrnuta do budoucí dohody o investicích mezi EU a Čínou;
33. domnívá se, že považovat čínské aktivity v rozvojových zemích za nekalou soutěž a zvolit konfliktní reakci by bylo neproduktivní, a to zejména pro samotné rozvojové země; zdůrazňuje, že podniky EU a subjekty usilující o hospodářskou soutěž s Čínou by měly v nejlepším zájmu rozvojových zemí a širší globální hospodářské soutěže a růstu usilovat o předkládání nabídek, které jsou nejzajímavější z hlediska dlouhodobé udržitelnosti

a přínosu, a to včetně environmentálních a sociálních aspektů, jakož i aspektů týkajících se lidských práv a správy věcí veřejných;

34. připomíná, že Čína produkuje nejvíce skleníkových plynů na světě; žádá, aby EU v rámci mezinárodních organizací navrhla, že by do diskusí o mezinárodním obchodu měly být začleněny ekologické aspekty a cíle v oblasti změny klimatu; domnívá se, že hospodářská síla Číny a její schopnost podporovat technologické inovace by měly být využity na podporu celosvětového boje proti změně klimatu;
35. domnívá se, že ve vztahu k některým základním právům v Číně, zejména právům v sociální a pracovní oblasti, není úsilí čínských orgánů dostatečné; proto vybízí EU i Čínu, aby navázaly užší a odpovědnější strategický dialog založený na vzájemném porozumění;

Posílit EU, aby se vypořádala s celosvětovou hospodářskou soutěží

36. vyzývá EU, aby vytvořila ambiciózní společnou průmyslovou politiku založenou na výzkumu a inovacích, která bude využívat inovativní způsoby financování, jako jsou projektové dluhopisy, a bude podporovat rozvoj malých a středních podniků, zejména zpřístupněním veřejných zakázek, aby si zachovala konkurenceschopnost ve vztahu k novým významným aktérům v oblasti průmyslu a výzkumu; vyzývá EU, aby zvyšovala hodnotu evropské produkce tím, že bude spotřebitelům poskytovat lepší informace o kvalitě, obzvláště tím, že přijme nařízení o označování původu výrobků dovážených do EU („made in“);
37. naléhavě vyzývá EU, aby v zájmu věrohodnosti a váhy svého hlasu na mezinárodní scéně posílila svou správu ekonomických, rozpočtových, fiskálních a politických záležitostí; vyzývá Radu a Komisi, aby vystupovaly jednotně, a vyvarovaly se tak situacím, kdy by partnerství a dvoustranné dohody oslabovaly postavení EU; důrazně vyzývá Komisi, aby úzce spolupracovala s členskými státy na utváření jejich obchodních politik a pozic vůči Číně; žádá, aby EU ve vztahu k Číně zavedla dlouhodobou strategii a zajistila funkční koordinaci mezi orgány EU i mezi EU a členskými státy;
38. zdůrazňuje, že je třeba k Číně zaujmout vyvážený přístup; vyzývá Komisi a členské státy, aby s Čínou vybudovaly širokou spolupráci v oblastech společného výzkumu, jako je bezpečnost výrobků a lidské zdraví, a navázaly další výměny v oblasti vědy, technologií a kultury;
39. mnoho sporných záležitostí v oblasti obchodu s Čínou se týká kvality předpisů a provádění různých oblastí politiky, včetně průmyslové a environmentální politiky, krizových opatření, finanční stability a ochrany spotřebitelů; požaduje, aby tyto případy byly řešeny v rámci užší dvoustranné spolupráce nebo postupu řešení sporů ve WTO;
40. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Den před zahájením summitu G20, 1. listopadu 2011, prohlásil prezident Čínské lidové

republiky Chu Ťin-tchao, že „Čína hodlá vybudovat společně s Evropou [...] partnerství rovného s rovným založené na vzájemném respektu, přátelství a oboustranné důvěře, partnerství založené na spolupráci vyznačující se vzájemnými výhodami, oboustrannou prospěšností a společným rozvojem [...]“. Toto prohlášení učiněné v době, kdy se Evropa zmítá v krizi státních dluhů, zdůraznilo, že čínské hospodářství se dlouhodobě nespokojí se zpomalením růstu Evropy.

Čína v podstatě potvrzuje potřebu růstu svých obchodních partnerů, aby mohla sytit svůj vlastní hospodářský rozvoj a vnitřní změny, které přináší, pokud jde zejména o vnitřní spotřebu a zvýšení životní úrovně jejího obyvatelstva. Strukturální vývoj stanovený 12. čínským pětiletým plánem (2011–2015) klade důraz na opětovné nastolení rovnováhy čínského růstu zvýšením vnitřní spotřeby a dále na udržitelný rozvoj.

Objevuje se zde nový úhel pohledu, což může být zdrojem nových příležitostí pro evropské hospodářství, pokud budou tyto cíle doprovázeny pádnými rozhodnutími čínských orgánů v otázce přístupu na trh, kontroly zahraničních investic, ochrany práv duševního vlastnictví a odstranění technických překážek obchodu. Pokud by byla odstraněna řada překážek, bylo by zajištěno opětovné nastolení rovnováhy obchodu a v důsledku toho by mohl být obnoven růst evropského hospodářství. Evropa totiž potřebuje Čínu a Čína potřebuje Evropu.

Právě v tomto duchu musí být zahájena nová fáze obchodních vztahů mezi EU a Čínou založená na partnerství rovného s rovným, která se bude vyznačovat vzájemnými výhodami a společným rozvojem. Jde o vzájemnost, o níž Evropané usilují již po dlouhou dobu.

Čínské hospodářství, jež v posledních 30 letech každoročně dosahuje téměř 10% růstu a orientuje se především na vývoz, získalo prospěch z otevření obchodu. V polovině století se Čína stane nejmocnějším hospodářstvím na světě.

EU – přední obchodní mocnost a primární destinace vývozu čínských výrobků – má prohlubující se obchodní deficit, který ze 49 miliard EUR v roce 2000 vzrostl v roce 2010 na 168,8 miliardy, což zároveň ukazuje na slabý růst, který přispívá k nárůstu rozpočtového schodku většiny členských států.

Je zde tedy jasná nerovnováha, jejíž příčiny je třeba analyzovat a navrhnout způsoby a prostředky, jak se s ní vypořádat v rámci obnoveného partnerství s využitím zásad vzájemnosti a spravedlivé hospodářské soutěže.

I – FAKTORY ZPŮSOBUJÍCÍ NEROVNOVÁHU

Evropské podniky v současné době nemohou v Číně investovat za stejných podmínek, kterými se řídí čínské investice v Evropě.

Obchodní překážky v přístupu na čínské trhy

I přes pokrok, kterého Peking dosáhl s cílem omezit obchodní překážky bránící v přístupu na čínské trhy, mnohé překážky stále přetrvávají, o čemž svědčí poslední zpráva Hospodářské komory EU v Číně: 43 % vedoucích evropských podniků usazených v Číně se v roce 2011

domnívá, že opatření přijatá Pekingem jsou diskriminační, přičemž v roce 2010 si to myslelo 33 % z nich. Tato zpráva dokonce upřesňuje, že „nedávno přijatá opatření ještě více omezují otevření trhu a vyvolávají otázky ohledně vůle vytvořit udržitelné příležitosti pro všechny aktéry na trhu“.

Přetrvávají zde i další obchodní překážky, jako udělování vývozních subvencí či úvěrů v některých odvětvích, požadavky na národní certifikace nebo nedostatečná transparentnost norem.

Omezený přístup k čínským veřejným zakázkám

Účast evropských společností na čínských veřejných zakázkách je nedosažitelná. Kromě problémů spojených se složitými předpisy jsou objem a oblasti veřejných zakázek stále omezené a nedostatečná transparentnost a hospodářská soutěž a také normy, jež nejsou v souladu s mezinárodními pravidly, představují pro evropské podniky faktory, které je vylučují.

Přenos technologií a ochrana práv duševního vlastnictví

Společnosti, které si přejí investovat v Číně, jsou většinou podniky zabývající se špičkovými technologiemi. Čínský mechanismus společného podniku brání zahraničním investorům stát se většinovým akcionářem v odvětví automobilového průmyslu či telekomunikací.

Nedostatečná ochrana duševního vlastnictví v Číně – která se neúčastní jednání o dohodě ACTA – navíc odrazuje stále více evropských investorů. V tomto ohledu je vhodné připomenout, že nárůst čínského vývozu jde ruku v ruce s nárůstem množství padělaného zboží zabaveného na vnějších hranicích EU: v roce 2010 pocházelo 85 % zboží porušujícího práva duševního vlastnictví, které celní orgány zabavily, z Číny.

Suroviny

Čínská politika v oblasti surovin, a zejména vzácných zemin, jež jsou důležité pro evropská odvětví zaměřená na vyspělé technologie, vyvolává stále větší napětí. Čína, kde se soustřeďuje 97 % světové produkce, zavedla omezení na jejich vývoz, aby tak oficiálně upřednostnila domácí poptávku. Některé čínské praktiky týkající se dalších surovin byly mimoto napadeny před Orgánem pro urovnávání sporů WTO, který v červenci 2011 rozhodl v neprospěch Číny.

Otázka měny

Zatímco Spojené státy a Evropa, dva velcí partneři Číny, mají zavedené pohyblivé měnové kurzy, podhodnocování a nesměnitelnost juanu, což se rovná měnovému dumpingu nebývalého rozsahu, představuje zásadní problém. Tímto podhodnocováním Čína nashromáždila 3 200 miliard dolarů v devizových rezervách a může rozvíjet investice v Evropě s cílem získat přístup k vyspělým technologiím, ale také kupovat část státních dluhů některých evropských zemí, aniž bychom to věděli – a to platí i o investicích – a aniž bychom měli nástroj, prostřednictvím něhož by bylo možné zjistit, jak vysokou část drží.

Čína má však několik výtek také vůči nám: složitý systém zemědělských cel a dotací v rámci

společné zemědělské politiky, technické překážky v obchodu nebo dokonce omezení stanovovaná členskými státy EU vůči zahraničním investorům... Tato zpráva uvádí, jaká opatření musí EU zavést ohledně čínských investic na svém území v souladu s rámcem WTO. Potvrzuje především nutnost vypracovat evropskou hospodářskou a průmyslovou politiku, aby EU mohla vést spravedlivý obchod s Čínou a přitom se vyvarovala jakéhokoli protekcionismu.

II. VZÁJEMNOST V CENTRU NOVÉHO PARTNERSTVÍ

Na tuto první nezbytnou fázi otevření našich hranic, jež následovalo po desetiletích studené války, musí navázat oboustranně prospěšné partnerství, což ještě více odůvodňuje fakt, že Čína získala z volného obchodu velký prospěch. Je nutné nalézt rovnováhu, protože v současné krizi, jíž Evropa prochází, není veřejné mínění lhostejné vůči výrokům, které vznášejí pochyby vůči Číně, jež je považována za faktor všech našich nesází.

Filosofií Evropy není ani se uzavřít, ani se naplno otevřít. Tyto dva přístupy jsou v rozporu s duchem Společenství, v rozporu se zájmy Evropy a Evropanů, kteří prosazují regulovanou, vyváženou a mnohostrannou vizi mezinárodních vztahů. Evropa postupuje tak, že vytváří partnerství založená na upřímnosti a vzájemnosti, faktorech, které zmírňují napětí a vedou ke společnému růstu.

Spravedlivý přístup na trhy a spravedlivá mezinárodní hospodářská soutěž

Přístup evropských podniků na čínský trh musí být založen na stejných podmínkách jako přístup čínských podniků na evropský trh. Je naléhavě nutné, aby Čína přistoupila k mnohostranné dohodě o vládních zakázkách a aby se čínské normy a standardy přizpůsobily normám mezinárodním, aby byly vypracovány společné normy v odvětvích budoucnosti a odstranily se překážky v přístupu na čínský trh, mezi něž patří režim licencí, přímé podpory a překážky týkající se veřejných zakázek. Potřebujeme též, aby EU vypracovala strategii pro zamezení nucených přenosů technologií. Stejně tak je třeba rychle vyřešit otázku postupu posílené spolupráce, pokud jde o patent Společenství.

Je rovněž nezbytné uvažovat o reformě WTO, aby bylo možné začlenit do jejího rámce dodržování sociálních, zdravotních a environmentálních norem vypracovaných společně s organizacemi MOP, WHO a OSN. V tomto budoucím náročném rámci bude muset být stanoveno postupné zavádění podmíněnosti obchodu. Na závěr je zde skutečně citlivá otázka ohledně postavení tržního hospodářství Číny: Komise by si měla stanovit za úkol podporovat čínskou vládu v jejím úsilí o odstranění stávajících překážek.

Nové nástroje pro větší transparentnost

Na rozdíl od Spojených států EU neví přesně, do jaké míry pronikla Čína do hospodářství členských států, ať se jedná o investice nebo o nákup státních dluhopisů. Tato neznalost samozřejmě škodí evropskému zájmu a může vést k vytváření všemožných fantazií. EU musí vytvořit nástroje měření po vzoru Výboru pro zahraniční investice ve Spojených státech (CFIUS), aby měla přehled o zahraničních držitelích veřejného dluhu. EU by rovněž měla zveřejňovat výroční zprávu o tom, jak Čína dodržuje povinnosti stanovené v protokolu o přistoupení k WTO, a lépe využívat nástroje na ochranu obchodu, které má k dispozici.

Podhodnocování juanu a jeho nesměnitelnost má negativní vliv na transparentnost a na poctivost obchodu. EU proto musí naléhat na čínské orgány a povzbuzovat je, aby pokračovaly v již zahájeném úsilí. Nezapomínejme, že podle evropských smluv může EU v případě neudržitelné měnové nerovnováhy ve světě přijmout devizovou politiku.

Nový rámec pro vztahy mezi EU a Čínou

Obchodní vztahy mezi EU a Čínou se v posledních 30 letech značně rozvinuly a zároveň vzrostl vliv Číny na mezinárodní scéně. Je tedy nezbytné, aby EU a Čína aktualizovaly podmínky své dohody o spolupráci z roku 1985. I když Čínu ještě nelze považovat za tržní hospodářství, je vhodné začlenit do této dohody závaznější normy v oblasti dovozu a vývozu produktů.

Nová dohoda o investicích by měla zohledňovat nutnost přístupu k čínským veřejným zakázkám, a to bez omezení a za stejných podmínek jako v Evropě. EU by také měla neustále pečlivě sledovat hospodářský, sociální a environmentální dopad rostoucích investic Číny v rozvojových zemích, zejména v Africe.

EU musí naléhavě zavést společnou politiku reindustrializace a politiku výzkumu a vývoje odpovídající novým světovým výzvám. Z tohoto hlediska by bylo například vhodné, aby EU podporovala nákup evropských výrobků.

Není třeba zdůrazňovat, že absolutní podmínkou je lepší koordinace členských států tak, aby jejich dvoustranné vztahy s Čínou neoslabovaly postavení EU vůči Číně.

Jde o požadavek lepší koordinace, který přesahuje pouhé obchodní otázky. V našem případě se jedná o to, abychom chránili nejen model sociálně tržního hospodářství, které bude otevřené, avšak bude mít nároky na vzájemnost a ochranu zájmů Evropanů, ale abychom také podporovali a chránili naše pojetí rozvoje, demokracie a lidských práv. Domníváme se totiž, že sociální a hospodářský pokrok je velmi úzce spojen se zaváděním demokratických institucí.

8. 12. 2011

STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ

pro Výbor pro mezinárodní obchod

k tématu EU a Čína: nevyvážený obchod?
(2010/2301(INI))

Navrhovatel: Jan Zahradil

NÁVRHY

Výbor pro rozvoj vyzývá Výbor pro mezinárodní obchod jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že se Čína zařadila mezi rozvíjející se ekonomiky, přičemž od roku 1999 zaznamenává dvoucifernou míru růstu a od února 2011 představuje druhou největší ekonomiku na světě; vzhledem k tomu, že Čína zároveň – a to zejména ve vnitřních provinciích – stojí před typickými úkoly rozvojových zemí;
- B. vzhledem k tomu, že bylo pro Čínu v rámci rozvojové pomoci EU pro období 2007–2013 vyčleněno přibližně 224 milionů EUR; vzhledem k tomu, že v březnu 2011 Komise oznámila druhý pětiletý plán obchodu EU-Čína, v jehož rámci byla Číně poskytnuta pomoc EU v oblasti obchodu ve výši 20 milionů EUR;
- C. vzhledem k tomu, že hospodářský růst v Číně vedl k tomu, že od roku 1990 se půl miliardy osob vymanilo z chudoby; vzhledem k tomu, že však stále velká část migrujících pracovníků žijících v malých a velkých městech a venkovských obyvatel žije v chudobě, a vzhledem k tomu, že podle Světové banky žije stále pod hranicí chudoby 207 milionů Číňanů;
- D. vzhledem k tomu, že vzestup Číny jakožto rozvojového činitele v Africe je jedním z nejpozoruhodnějších rysů posledních deseti let;
- E. vzhledem k tomu, že vztahy Číny s africkými zeměmi jsou utvářeny například potřebou zajistit zdroje energie na podporu svého hospodářského rozvoje;
- F. vzhledem k tomu, že existují výrazné rozdíly mezi rozvojovou spoluprací Výboru pro rozvojovou pomocí OECD a Číny; vzhledem k tomu, že čínský program zvýhodněných

půjček poskytovaných prostřednictvím China Eximbank je hlavním nástrojem zahraničních vztahů Číny, a vzhledem k tomu, že zvýhodněné půjčky jsou považovány za vázanou pomoc;

- G. vzhledem k tomu, že cílem čínských zvláštních hospodářských zón (SEZ) v Africe je vytvořit prostředí podporující čínské malé a střední podniky v zámoří; vzhledem k tomu, že podle Skupiny afrických rozvojových bank nedosáhly dosud čínské zvláštní hospodářské zóny v subsaharské Africe významných výsledků, pokud jde o investice, přičemž jejich vliv na vytváření pracovních příležitostí a jejich integrace s místním hospodářstvím jsou velmi omezené;
- H. vzhledem k tomu, že protokol o přistoupení Číny je jedinečný v tom, že zahrnuje řadu zvláštních závazků, jež se uplatní pouze vůči Číně a jež mají podobu „závazků WTO-plus“ (jako v případě vývozního cla) a „práv WTO-mínus“, které umožňují členům WTO přijmout opatření na ochranu proti čínskému vývozu odchylovajícího se od obecných pravidel WTO;
- I. vzhledem k tomu, že pro další fázi svého hospodářského rozvoje, který se bude zakládat na inovacích, domácím obchodu a domácí spotřebě, potřebuje Čína přístup ke špičkovým technologiím a k distribučním sítím;
- J. vzhledem k tomu, že k rychlému hospodářskému růstu Číny dochází částečně na úkor lidských práv a že je tento růst zčásti postaven na nucené a dětské práci;
- K. vzhledem k tomu, že Čína není členem OECD a nemusí se tedy řídit pravidly OECD, jež: omezují vázanou pomoc; regulují úvěrové praktiky, ukládají maximální lhůty splácení, odhady rizika jednotlivých zemí a minimální úrokové sazby; vyžadují výměnu informací; v oblasti financování ukládají sociální a environmentální normy a normy týkající se správy věcí veřejných;
- L. vzhledem k tomu, že Čína je druhým největším obchodním partnerem Evropské unie;
- M. vzhledem k tomu, že Čína v posledních desetiletích dosáhla významného sociálního pokroku; vzhledem k tomu, že takové zlepšení kvality života tak početného obyvatelstva za tak krátké období, kdy došlo k poklesu chudoby u 350 milionů obyvatel, je v dějinách jedinečné;
- N. vzhledem k tomu, že čínské aktivity v oblasti financování vývozu umožnily Číně zvýšit účast v řadě rozvojových zemí, zejména v Africe;
- O. vzhledem k tomu, že od roku 1997 vykazuje EU vůči Číně strukturální deficit obchodu se zbožím, což vyžaduje, aby vypracovala nový strategický rámec spolupráce s Čínou;
- P. vzhledem k tomu, že by rozvojové země mohly značně těžit z hlubších hospodářských vztahů s Čínou, zejména pokud jde o rozvoj infrastruktury;
- Q. vzhledem k tomu, že čínské aktivity v oblasti financování vývozních úvěrů do rozvojových zemí však pro rozvojové země představují potenciální riziko, pokud jde o řízení přírodních zdrojů, dluhovou udržitelnost, zlepšování správy věcí veřejných

a místní zaměstnanost a produktivitu;

- R. vzhledem k tomu, že účast Číny v mezinárodním obchodním systému založeném na otevřenosti a transparentnosti je zásadní pro zajištění mezinárodní prosperity a udržitelnosti;
1. je přesvědčen o tom, že intenzivní růst obchodu mezi všemi členskými státy EU a Čínou představuje klíčový nástroj pro rozvoj jak EU, tak Číny, protože otevřený obchod je jedním z nejúčinnějších činitelů hospodářského růstu, boje proti chudobě a vytváření blahobytu; domnívá se, že zvláštní povaha čínského závazku vůči WTO, která Číně brání usilovat o „zvláštní a diferencované zacházení“, jaké požívají jiní členové z řad rozvojových zemí, vyvolává obavy o ucelenost a důslednost; proto vyzývá Komisi, aby s ohledem na svou rozvojovou politiku vůči Africe posoudila ucelenost a důslednost své obchodní politiky vůči Číně;
 2. zdůrazňuje, že vzájemné zpřístupnění trhu, liberalizace a prohloubení spolupráce mezi Evropou a Čínou v oblasti obchodu a investic skýtají velký potenciál; zdůrazňuje však, že nezbytným předpokladem jeho využití je však zajištění spravedlivé hospodářské soutěže, vzájemného zpřístupnění trhu a jasných předpisů upravujících trh, zejména přímé zahraniční investice a mezinárodní vlastnická práva;
 3. připomíná, že Čínsko-africký rozvojový fond podporuje vytváření zvláštních čínských hospodářských zón v Africe; sdílí názor Skupiny afrických rozvojových bank, podle níž je potřeba začlenit čínské investice do vnitrostátního výrobního řetězce s cílem zajistit, že tyto zóny budou účinně podporovat industrializaci, jež zahrnuje např. posílení právních a regulačních opatření včetně sociálních a environmentálních záruk a také zlepšení přístupu místních podniků a pracovníků k těmto zónám v zájmu zajištění provázanosti s místním hospodářstvím;
 4. je toho názoru, že by obchod měl podporovat lidská práva na celosvětové úrovni a že všichni obchodní partneři EU by měli respektovat úmluvy MOP, zejména úmluvu proti nucené práci, což znamená, že produkty vyrobené ve věznicích a vězeňských táborech (Laogai) by neměly být připuštěny na trh EU;
 5. vyzývá EU, aby zlepšila svou účinnost v oblasti obchodu s Čínou, a to prostřednictvím lepší institucionální organizace a jednotného postoje členských států vůči Číně;
 6. poukazuje na to, že růst Číny a její schopnost změnit se za třicet let z rozvojové země na vznikající globální velmoc přispěly k tomu, že se z Číny stal pro tradiční partnery z Afriky alternativní zdroj obchodu a financí;
 7. je si vědom toho, že vliv Číny v Africe se liší podle velikosti, hospodářské struktury a kvality správy věcí veřejných a institucí v afrických ekonomikách; je toho názoru, že dopad čínského obchodu na africké země, tzn. míru, v jaké bude obchod s Čínou vybízet k další specializaci na primární komodity nebo v jaké bude schopen pomoci africkým ekonomikám rozšířit jejich výrobní škálu a financovat udržitelné projekty, je potřeba dále posuzovat;
 8. zdůrazňuje, že nová úloha Číny jakožto významného zdroje finančních prostředků

v Africe vyvolala v EU určité obavy; zdůrazňuje zejména, že zatímco mezinárodní organizace a agentury pro dvoustrannou pomoc z řad tradičních dárců podmiňovaly svou podporu řádnou správou věcí veřejných, v případě Číny tomu tak není; obává se tudíž, že by vliv Číny mohl způsobit další prodlevu, pokud jde o zlepšení správy věcí veřejných a omezení korupce v Africe, zejména v jejích partnerských zemích, jako je Angola, Kongo, Nigérie a Súdán, pro něž jsou slabé instituce typické;

9. zdůrazňuje, že dopad investic do těžebního průmyslu na rozvoj by měl být podpořen větší transparentností postupu zadávání zakázek a aktivnějším zapojením afrických organizací občanské společnosti do kontroly; v této souvislosti žádá EU, aby Čínu vybídla k podpoře zásad iniciativy pro transparentnost těžebního průmyslu;
10. je toho názoru, že pro využití výhod spolupráce mezi Čínou a Afrikou bude mimo jiné třeba, aby africké vlády posílily své orgány veřejné správy; podobně trvá na tom, že je potřeba zlepšit politický dialog mezi Čínou a členskými státy EU ve snaze přimět Čínu, aby věnovala pozornost dopadům své pomoci na správu věcí veřejných a na životní prostředí, a zajistit, že čínská pomoc doplní pomoc tradičních dárců a nebude jí konkurovat;
11. poukazuje na to, že čínské investice v Africe realizované zejména prostřednictvím Export-Import Bank vyvolávají obavy, např. pokud jde o udržitelnost projektů, jako v případě velkých kontroverzních projektů přehrad; jako první krok sdílí postoj Skupiny afrických rozvojových bank, podle níž by bylo vhodné rozšířit provádění zásad pro financování rozvojových projektů (tzv. equator principles), jež jsou nepovinným souborem norem pro stanovování, hodnocení a řízení sociálních a environmentálních rizik při financování projektů, na čínské investice;
12. se znepokojením poukazuje na to, že většina velkých čínských projektů v Africe byla realizována převážně čínskou pracovní silou; domnívá se, že to je jeden z důvodů, proč místní pracovní síla nadále postrádá odborné znalosti a přínosy pro zaměstnanost obyvatelstva jsou minimální;
13. domnívá se, že africké země musí zvýšit přidanou hodnotu své výroby bez ohledu na své partnerské země, to znamená vytvořit nástroje, například s cílem zvýšit u investičních projektů poptávku pro africké nekvalifikované pracovní síle;
14. je si vědom skutečnosti, že ačkoliv rychlý hospodářský růst Číny vedl ke vzniku značného blahobytu, především v případě městského obyvatelstva, prohloubil zároveň nerovnosti mezi městskými oblastmi a venkovskými oblastmi, kde žije 50,3 % čínského obyvatelstva na kontinentu, a tím přispěl k procesu urbanizace a odchodu z venkova, v jehož důsledku žije v roce 2011 poprvé více než polovina čínského obyvatelstva ve městech;
15. zdůrazňuje, že se čínská pomoc v řadě aspektů liší od pomoci poskytované zeměmi OECD; připomíná, že zatímco členské státy OECD se prostřednictvím pravidel OECD v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů zavázaly, že budou v rámci svých aktivit v oblasti financování vývozních úvěrů dodržovat dohodnutý soubor sociálních a environmentálních norem a norem týkajících se správy věcí veřejných, Čína se k dodržování těchto pravidel nezavázala;

16. připomíná rovněž, že zatímco se členové OECD dohodli na doporučeních OECD o korupci a státem podporovaných vývozních úvěrech, jejichž cílem je odradit zahraniční veřejné činitele od korupce při mezinárodních obchodních transakcích podporovaných státními vývozními úvěry a takové jednání postihovat, Čína tato opatření nepřijala; s ohledem na tuto skutečnost považuje za zvlášť důležité, aby EU navázala další diskuse s Čínou s cílem vypracovat a zavést společné normy s OECD, pokud jde o rozvojovou pomoc, včetně prominutí dluhů;
17. vyzývá Komisi, aby nadále podporovala Čínu v úspěšném provádění jejích strategických rozvojových cílů, avšak aby upustila od tradiční rozvojové spolupráce a pomoci, stanovila postupné snižování oficiální rozvojové pomoci počínaje rokem 2013 a v zájmu obou stran navázala s Čínou komerčnější vztah; v tomto ohledu zdůrazňuje, že nový přístup musí zohlednit skutečnost, že Čína se sama stala významným dárce, zejména v Africe, a že její rozvojová agenda s EU by se tudíž měla spíše zaměřit na konkrétní oblasti společného zájmu; zdůrazňuje, že obchodní vztahy EU s Čínou by měly být průběžně doplňovány úsilím a požadavky ohledně demokratického vývoje;
18. vyzývá Komisi, aby podporovala Čínu zejména při zvyšování efektivnosti zemědělské výroby;
19. vyzývá Komisi, aby tak učinila v rámci dialogu s čínskými orgány za účelem zajištění toho, aby znevýhodněné a chudé osoby, které v současné době mají přínos z rozvojových projektů EU, nebyly opomenuty;
20. vyzývá Komisi, aby zrušila rozvojovou pomoc pro Čínu, jež pro období 2007–2010 představuje 128 milionů EUR, neboť Čína je rychle se rozvíjející tržní ekonomikou a významným hospodářským a politickým činitelem v celosvětovém měřítku;
21. vyzývá Komisi, aby do dialogu s Čínou neprodleně zařadila také problém čínského skupování půdy v rozvojových zemích;
22. zdůrazňuje, že se Čína profiluje jako plnohodnotný významný poskytovatel pomoci, a to přesto, že přibližně 16 % z jejich 1,3 mld. obyvatel stále žije pod hranicí chudoby;
23. vyzývá proto Komisi, aby k Číně přistupovala jako k partnerovi a respektovala její kulturní tradice a hodnoty a aby vůči Číně vznesla stejné legitimní požadavky v oblasti dodržování lidských práv, jako je tomu v případě ostatních obchodních partnerů, aby však zároveň podporovala přeměnu Číny v otevřenou společnost založenou na právním státu a dodržování lidských práv a přiměla ji k dodržování základních pracovních norem; domnívá se, že takový přístup pomůže překonat stávající napětí, zintenzivnit dále výměny mezi oběma stranami a zvýšit vzájemné investice, a povede tak k situaci výhodné pro obě strany;
24. vyzývá proto Komisi, aby s Čínou spolupracovala jako s partnerem v oblasti mezinárodního rozvoje s cílem vyměňovat osvědčené postupy a využívat komparativní výhody a různou sílu veškerých mezinárodních rozvojových partnerů, a poskytla tím co nejlepší a nejobsáhlejší podporu rozvojovým zemím;
25. zdůrazňuje, že vzhledem k tomu, že Čína je nyní druhou největší ekonomikou světa, musí

být otázka přístupu na trh mezi Evropou a Čínou založena v každém případě na zásadě vzájemnosti; vyzývá k urychlenému dokončení jednání z Dohá; zdůrazňuje, že Čína musí urychleně splnit mezinárodní normy v oblasti životního prostředí a dostát svým závazkům vůči WTO, zejména pokud jde o dodržování práv duševního vlastnictví; znovu varuje před používáním protekcionistických opatření, která by zejména v současném hospodářském klimatu poškodila nejen dvoustranné politické vztahy, ale také hospodářství EU i Číny v dlouhodobém horizontu a byla by v rozporu s rozvojovými cíli EU, které jsou definovány ve strategii EU 2020;

26. vyzývá Komisi, aby s čínskými partnery vedla rozhovory o vytváření spravedlivých a transparentních dovozních smluv podporujících rozvoj a o koncesi na suroviny z rozvojových zemí; vyjadřuje znepokojení nad rostoucí soutěží ohledně surovin mezi Evropskou unií a Čínou a jejím řešením na úkor rozvojových zemí;
27. naléhavě žádá Komisi a členské státy, aby využily veškeré dostupné diplomatické prostředky a další nástroje a vybídly Čínu, aby se zavázala k mezinárodním normám v oblasti transparentnosti, pokud jde o její aktivity v oblasti financování vývozních úvěrů v rozvojových zemích a o další opatření související s obchodem, a to v rámci Číny i navenek; naléhavě žádá Komisi a členské státy, aby nadále usilovaly o zapojení Číny do mezinárodních organizací, jež stanoví normy a standardy související s mezinárodním obchodním systémem;
28. vyzývá EU a USA, aby se s tímto vznikajícím hospodářským gigantem spojily na všech úrovních v zájmu společného prospěchu obou stran;
29. považuje za nezbytné, aby rozvojová politika EU a příslušné subjekty usilovaly o vybudování kapacity rozvojových zemí, aby tyto země mohly s Čínou vyjednat solidní dohody – zejména pokud se tyto dohody týkají přírodních zdrojů – a aby mohly spravovat svůj dluh a čelit potenciálním hrozbám pro místní produktivitu a trhy práce v důsledku přílivu čínských pracovníků a produktů;
30. vyzývá Čínu, aby se více zapojila do globálních institucí, přičemž uznává, že Čína již hraje plnoprávnou a aktivní úlohu v OSN a mírových misích;
31. domnívá se, že považovat čínské aktivity v rozvojových zemích za nekalou soutěž a zvolit konfliktní reakci by bylo neproduktivní, a to zejména pro rozvojové země samotné; zdůrazňuje, že podniky EU a subjekty usilující o hospodářskou soutěž s Čínou musí v nejlepším zájmu rozvojových zemí a širší globální hospodářské soutěže a růstu usilovat o předkládání nabídek, které jsou nejzajímavější, pokud jde o dlouhodobou udržitelnost a přínos, včetně environmentálních a sociálních aspektů, jakož i aspektů týkajících se lidských práv a správy věcí veřejných;

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	5.12.2011
Výsledek konečného hlasování	+: 16 -: 3 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Véronique De Keyser, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Michèle Striffler, Alf Svensson, Anna Záborská, Iva Zanicchi, Gabriele Zimmer
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Fiona Hall, Eduard Kukan, Krzysztof Lisek, Judith Sargentini
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Vittorio Prodi

17. 6. 2011

STANOVISKO VÝBORU PRO ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

pro Výbor pro mezinárodní obchod

k tématu EU a Čína: nevyvážený obchod?
(2010/2301(INI))

Navrhovatel: Dirk Sterckx

NÁVRHY

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci vyzývá Výbor pro mezinárodní obchod jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že EU patří k největším obchodním partnerům Číny a Čína k největším obchodním partnerům EU,
- B. vzhledem k tomu, že přes vysokou míru hospodářského růstu, která byla v Číně zaznamenána v posledních 20 letech, dochází v této zemi také k významnému nárůstu nezaměstnanosti,
 1. vyzývá Komisi, aby zintenzivnila stávající dialog o otázkách zaměstnanosti a sociální politiky a aby v rámci hospodářského a obchodního dialogu na vysoké úrovni zahájila s Čínou strukturovaný sociální dialog;
 2. bere na vědomí, že v důsledku otevření světového trhu vznikla konkurence mezi různými sociálními systémy; konstatuje, že v městských oblastech se zvýšil podíl neformálního zaměstnávání a rovněž počet případů, kdy nejsou dodržovány zásady důstojné práce, přestože existuje právní rámec upravující pracovní podmínky; konstatuje, že ačkoliv otevření čínského hospodářství přineslo značné výhody, jako je lepší přístup na pracovní trh a snížení nezaměstnanosti ve venkovských oblastech, nemají z hospodářského růstu stejný prospěch všechny skupiny čínského obyvatelstva a mezi městskými a venkovskými oblastmi vznikají velké rozdíly; poukazuje na to, že nerovnosti v příjmech a v přístupu k zaměstnání, sociálnímu zabezpečení, zdravotnictví a vzdělání mezi městským a venkovským obyvatelstvem představují pro Čínu z hlediska politiky soudržnosti závažný problém;
 3. vyzývá k tomu, aby se hospodářská soutěž mezi Čínou a Evropskou unií zakládala na

jasně stanovených pravidlech, která by umožňovala vzájemnou soutěživost, stabilitu a optimalizaci podniků, tak aby se nepostupovalo proti zájmům zaměstnanců;

4. poukazuje na skutečnost, že Čína jako země s největším objemem vývozu má výrazný vliv na světové hospodářství, z čehož pro ni vyplývá odpovědnost za dodržování minimálních sociálních standardů; vítá v této souvislosti úsilí, které v této oblasti čínské orgány státní a místní správy vyvinuly; zdůrazňuje, že je nevyhnutelné, aby byl přijat komplexní zákon o sociálním zabezpečení a zdravotní péči, který by splňoval všechny mezinárodní normy, a aby byly prováděny přísné a účinné kontroly dodržování právních předpisů v oblasti pracovních podmínek; poukazuje na to, že udržitelné financování stabilního systému sociálního zabezpečení a zdravotnictví, který by byl ve všech provinciích země stejným přínosem, je jedním z největších problémů, se kterými se čínská vláda potýká; poukazuje v této souvislosti na projekt spolupráce v oblasti reformy sociálního zabezpečení mezi EU a Čínou, jehož cílem je umožnit čínským občanům přístup k přiměřenému a finančně dostupnému sociálnímu pojištění;
5. zdůrazňuje vliv Číny na světové hospodářství, její odpovědnost za dodržování minimálních sociálních standardů a význam obchodních vztahů mezi EU a Čínou; zdůrazňuje, že dodržování lidských a sociálních práv je základním předpokladem spolupráce mezi EU a Čínou; zdůrazňuje význam dodržování a urychleného uplatňování veškerých pravidel Mezinárodní organizace práce a Světové obchodní organizace, včetně práva na svobodné zakládání nezávislých odborových svazů; podporuje snahu o dosažení slušných platových a pracovních podmínek; vyzývá k vzájemnému dodržování pracovněprávních předpisů, především k předcházení nelegálním formám práce, jako např. dětské práci a práci vězňů; konstatuje, že čínská vláda dosáhla v oblasti zlepšování podmínek zaměstnanců pokroku, upozorňuje však, že v důsledku nedostatečného vymáhání pracovněprávních předpisů nejsou práva pracovníků vždy dodržována a zaměstnavatelé často neplní normy v oblasti životního prostředí, zdraví a bezpečnosti, což vede ke vzniku nebezpečného pracovního prostředí; vyzývá k výraznému zdokonalení příslušných právních předpisů; zdůrazňuje, že je důležité zlepšit kontrolu dodavatelského řetězce, pokud jde o pracovní podmínky; očekává, že čínská vláda a čínské společnosti si osvojí GSP+ jako normu pro svou každodenní práci;
6. považuje za důležité opatření spočívající ve zintenzivnění dialogu mezi EU a Čínou, který byl zahájen v roce 2009 a který se týká zlepšování pracovních podmínek a snižování počtu pracovních úrazů a chorob z povolání; zdůrazňuje, že je nutné vyměňovat si osvědčené postupy v oblasti obchodu i v sociální oblasti; vyzývá k výměně osvědčených postupů mezi evropskými a čínskými odborovými svazy, což by přispělo ke zlepšení podmínek pracujících a dodržování úmluv MOP;
7. domnívá se, že odpovědnost za dohled nad dodržováním těchto práv by měla nést organizace MOP;
8. vyzývá k dalšímu zdokonalení rozvojové pomoci EU, zejména v oblastech, jako je zaměstnanost, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, vymýcení chudoby, veřejné zdraví a hygiena, vzdělávání a zlepšování životních podmínek dětí;
9. zdůrazňuje význam dalšího zlepšování pracovních podmínek v Číně z hlediska celosvětového obchodu;

10. zdůrazňuje, že je důležité vyměňovat si zkušenosti a osvědčené postupy v oblasti vytváření ekologicky zaměřených pracovních míst při řešení problémů souvisejících s ekonomickým, sociálním a environmentálním dopadem změny klimatu;
11. vyzývá k dalšímu rozvoji užší spolupráce v oblasti zaměstnávání legálních přistěhovalců a ochrany práv a zájmů migrujících pracovníků a k větší koordinaci v oblasti mezinárodních pracovněprávních otázek;
12. konstatuje, že čínské obyvatelstvo stárne a zdánlivě neomezený růst počtu dostupných pracovních sil, především méně kvalifikovaných pracovníků, se zdá být vyčerpán; konstatuje, že z důvodu možného snížení nákladů se obchod přesouvá z Číny do jiných zemí jihovýchodní Asie; žádá proto Komisi, aby zavedla ucelenou evropskou politiku pro oblast jihovýchodní Asie, která by evropským nadnárodním společnostem bránila chovat se v těchto zemích ze sociálního hlediska nezodpovědně; podotýká, že by se u rostoucí střední vrstvy v Číně mělo vyvinout silnější povědomí o sociálních normách, které je v současné době u celkové populace poměrně málo výrazné;
13. konstatuje, že se výsledky vědecké analýzy, pokud jde o vliv přímých evropských zahraničních investic v Číně na zaměstnanost v Evropě, rozcházejí; podotýká, že podle některých studií nemusejí mít na zaměstnanost v Evropě žádný znatelný negativní dopad a že přímé zahraniční investice mohou naopak do určité míry pozitivně ovlivňovat zaměstnanost v evropských pobočkách příslušných podniků; bere na vědomí i studie, které hovoří o určitém negativním dopadu těchto investic na zaměstnanost v Evropě;
14. domnívá se, že dovoz padělaného zboží z Číny nejenže ohrožuje zdraví a bezpečnost spotřebitelů v EU, ale má také negativní dopad na zaměstnanost uvnitř EU;
15. vyzývá evropské podniky působící v Číně, aby s ohledem na pracovníky uplatňovaly nejpřísnější mezinárodní normy a osvědčené postupy v oblasti sociální odpovědnosti podniků;
16. poukazuje na stále rozšířenější potlačování demokratických práv ze strany čínského režimu, k němuž v poslední době dochází, včetně věznění a pronásledování odborářů.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	16.6.2011						
Výsledek konečného hlasování	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">35</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">6</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> </table>	+:	35	-:	6	0:	2
+:	35						
-:	6						
0:	2						
Členové přítomní při konečném hlasování	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Mara Bizzotto, Philippe Boulland, Milan Cabrnach, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Tadeusz Cymański, Frédéric Daerden, Karima Delli, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Ilda Figueiredo, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Liisa Jaakonsaari, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Elizabeth Lynne, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu						
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Vilija Blinkevičiūtė, Julie Girling, Kinga Göncz, Sergio Gutiérrez Prieto, Richard Howitt, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Jan Kozłowski, Evelyn Regner, Dirk Sterckx						

24. 11. 2011

STANOVISKO VÝBORU PRO PRŮMYSL, VÝZKUM A ENERGETIKU

pro Výbor pro mezinárodní obchod

k EU a Číně: nevyvážený obchod?
(2010/2301(INI))

Navrhovatel: Yannick Jadot

NÁVRHY

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku vyzývá Výbor pro mezinárodní obchod jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. domnívá se, že nerovnováha v obchodních vztazích mezi EU a Čínou široce odráží rozdíly v sociálním, hospodářském a demokratickém modelu a specifika v demografii a přírodních zdrojích a že k ní přispívá nedodržování nebo špatné dodržování některých práv, zejména demokratických práv, sociálních práv a práv zaměstnanců; uznává, že existují určité snahy o nápravu této nerovnováhy, ale považuje dosavadní snahy za nedostatečné; vybízí v této souvislosti ke konstruktivní angažovanosti a přijetí strategie pro užší a odpovědnější dialog mezi oběma partnery založený na vzájemném porozumění;
2. konstatuje, že v roce 2016 Čína získá status tržní ekonomiky, a žádá Komisi, aby navrhla opatření k zachování obchodních obranných mechanismů po roce 2016 v případě potřeby, včetně mechanismů chránících inovativní evropské malé a střední podniky; vyzývá Čínu, aby splnila své závazky vůči WTO a umožnila druhým stranám úplný přístup na trh zboží a služeb a svobodu investic; vyzývá k zavedení takových obchodních vztahů mezi EU a Čínou, jež by usnadňovaly spolupráci a hospodářský a sociální rozvoj obou stran; je přesvědčen, že obě strany se sice potýkají s problémy, ale zároveň se před nimi otevírají velké možnosti; zdůrazňuje, že v důsledku výrazného růstu poptávky v rozvíjejících se ekonomikách má nyní EU také možnost těžit z výhod globalizace dalším zvyšováním svého vývozu zboží a služeb na nové trhy; zdůrazňuje nutnost pozitivní reciprocity, zejména pokud jde o přístup k veřejným zakázkám; považuje za politováníhodné, že Čína nadále vytváří různé mimocelní překážky, které silně omezují přítomnost evropských společností na čínském trhu a které představují výrazné náklady a ztrátu odbytišť zboží pro evropské podniky; zdůrazňuje, že přístup k některým klíčovým odvětvím je nadále omezen z důvodu investičních omezení ve formě akcionářských limitů zavedených ve strategických oblastech;

3. upozorňuje na to, že evropské podniky se snaží přesouvat svou činnost do Číny, aby snížily náklady a zvýšily zisky, a to na úkor pracovní síly v EU a bez dodržování cílů stanovených Uníí pro snižování emisí znečišťujících látek a pro sociální standardy a zaměstnanost;
4. domnívá se, že na výzvu, kterou pro EU Čína představuje, je třeba odpovědět vytvořením ambiciózní a proaktivní průmyslové politiky EU, jež by měla být založena na
 - navrhování, zavádění a vymáhání závazných norem,
 - posílení legitimních antidumpingových opatření,
 - přijetí ambicioznějšího, koherentního a vyváženého přístupu v evropské politice zadávání veřejných zakázek, zejména s cílem zlepšit přístup evropských společností na čínský trh;
 - výzkumu a inovacích,
 - dodržování práv duševního vlastnictví
 - a podpory zelené a udržitelné ekonomiky;
5. připomíná, že taková průmyslová politika může být účinná, pouze pokud bude koordinovaně, rozvíjena a prováděna na úrovni EU, a že čistě jednotlivé vnitrostátní přístupy nedovolují zaujmout koherentní a účinný přístup EU k Číně;
6. zdůrazňuje, že slabá ochrana před paděláním a nedostatek dobré vůle čínských orgánů, pokud jde o boj proti paděláním, vytvářejí překážku dalšímu rozšiřování a investování evropských podniků v Číně; vyzývá Komisi, aby v kontextu vztahů EU-Čína a během nového kola makroekonomických jednání předložila vhodná opatření proti paděláním;
7. poukazuje na to, že omezení v přístupu na trh, která Číňané zavedli, a nedostatečná ochrana duševního vlastnictví, jsou hlavními překážkami, které brání dalšímu rozvoji evropských podniků v Číně; vyzývá proto k dalšímu ekonomickému otevření se Číně jako naléhavé nutnosti;
8. dále konstatuje, že přetrvávají technické překážky pro zahraniční společnosti a rostou tendence k nerovnému zacházení ze strany některých čínských regulačních orgánů a přetrvává nedostatečná transparentnost právních předpisů;
9. se znepokojením konstatuje, že Čína i nadále klade překážky liberalizaci světového obchodu s prvky vzácných zemin a výrobky z nich, přičemž tyto překážky byly ještě posíleny snížením vývozních kvót, které nyní zahrnují i slitiny prvků vzácných zemin; vyzývá Komisi, aby důrazně usilovala s Čínou o uzavření dohod, které budou vzájemně výhodné a budou respektovat právní předpisy v oblasti životního prostředí a mezinárodního obchodu;
10. domnívá se, že zavedení mechanismu pro výměnu informací týkajících se mezivládních dohod mezi členskými státy a třetími zeměmi v oblasti obchodu s Čínou Komisí usnadní přijímání jednotného přístupu, pokud jde o Čínu;

11. zdůrazňuje význam vytvoření investičního rámce pro obě zúčastněné strany a konstatuje důležitost nalezení společných prvků strategie Evropa 2020 s čínskou pětiletkou;
12. je znepokojen neochotou čínských orgánů vymáhat kybernetickou bezpečnost a stíhat kybernetickou kriminalitu, která ohrožuje světovou síť a bezpečnost informací a má značný negativní vliv zejména na ekonomiku a společnost EU;
13. připomíná pokrok, kterého dosáhla Čína při zavádění svých vlastních norem a podporuje všechny formy spolupráce mezi Čínou a EU při mezinárodních jednáních o normách; domnívá se, že jako první světový trh musí EU rovněž zůstat prvním světovým producentem norem, zejména ve strategických oblastech; požaduje proto, aby veškeré zboží, které je v oběhu na vnitřním trhu, přísně splňovalo normy sociální ochrany, ochrany životního prostředí a normy zdravotní; vyzývá členské státy, aby posílily mechanismy dohledu nad trhem s cílem zajistily, aby byl přístup na vnitřní trh umožněn pouze zboží, které bude splňovat normy EU; žádá Komisi, aby posoudila, zda se společný přístup EU k dohledu nad trhy může stát vhodným prostředkem k posílení stávajících kontrolních opatření;
14. konstatuje, že míra čínského investování do energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie i vládní finanční podpora, které se těmto oblastem dostává, jsou výzvou pro vlastní výrobní odvětví obnovitelných zdrojů EU; připomíná, že podle světové zprávy z roku 2010 o obnovitelných zdrojích energie světové síť na podporu obnovitelných zdrojů energie v 21. století (REN 21), podpořené Mezinárodní agenturou pro energii a Organizací spojených národů, se Čína svými 37 gigawatty (GW) nejvýrazněji podílí na celosvětovém zvýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů o 80 GW; vyzývá proto k provedení neodkladných kroků a většímu úsilí o zajištění toho, aby si EU udržela své přední postavení v těchto oblastech a nestala se čistým dovozcem technologií obnovitelných energií a aby se výzkumné úsilí EU soustředilo na účinné využívání zdrojů a do zelené ekonomiky a do investování do udržitelné, vyvážené a soudržné ekonomiky; varuje před nevhodným zaváděním obchodních a investičních překážek v rámci „zelené“ ekonomiky;
15. zdůrazňuje, že Čína zaujímá první místo na světě v počtu větrných elektráren, že čínští a indiští výrobci větrných turbín patří do první světové desítky a že Čína v současné době vyrábí většinu fotovoltaických panelů na světě; žádá Komisi a členské státy, aby přijaly nezbytná opatření na podporu rozvoje a ekologicky účinné výroby těchto technologií na území Unie a nových inovativních technologií nezbytných pro dosažení ambiciózních cílů snížení emisí skleníkových plynů;
16. domnívá se, že růst domácí poptávky a pokračování ekonomických reforem v Číně budou rozhodující pro podporu větší rovnováhy tržního prostředí a snižování oboustranného deficitu; podporuje nezbytnou reformu bankovníctví a rozvoj skutečného trhu se spotřebitelskými úvěry;
17. vyzývá EU a Čínu, aby rozvíjely strategické partnerství v oblasti výzkumu a vývoje a průmyslovou, technickou a inovační spolupráci v různých odvětvích zelené ekonomiky, jako jsou snižování spotřeby, recyklace a získávání hodnotných látek z městských odpadů, účinná a udržitelná správa surovin, kovů vzácných zemin a dalších strategických zdrojů v celém hospodářském cyklu, obnovitelné zdroje energie a energetická účinnost, a to

prostřednictvím:

- sdílením a koprodukcí technologií založených na obnovitelných zdrojích energie a společných výzkumných a rozvojových programech,
- zlepšením transparentnosti a spolehlivosti údajů týkajících se energetiky, a také výměnou osvědčených postupů a informací,
- posílením partnerství v projektu ITER;

18. vyzývá EU, aby zintenzívnila své úsilí, které vynakládá na posílení své bezpečnosti prováděním výzkumu udržitelných alternativ;
19. poukazuje na skutečnost, že Čína i nadále uplatňuje vývozní omezení na suroviny v podobě cel a kvót, které WTO zakazuje a které uměle zvyšují světové ceny surovin, čímž snižuje ceny na vnitřním trhu a poskytuje čínským výrobcům významnou konkurenční výhodu;
20. poukazuje na to, že Čína disponuje přibližně 97 % zásob prvků vzácných zemin, na které čínská vláda stanovila kvóty, které omezují vývoz a zvyšují nákupní ceny pro evropské podniky, které jsou tak v porovnání s čínskými podniky znevýhodněny;
21. vyzývá EU a Čínu, aby rozvíjely strategické partnerství v oblasti výzkumu, vývoje a inovací prostřednictvím posílené spolupráce mezi univerzitami a výzkumnými ústavy EU a Číny, společných vzdělávacích a univerzitních programů a zvyšováním mobility výzkumných pracovníků; vítá skutečnost, že evropské programy jsou přístupné čínským výzkumným týmům, a žádá, aby i čínské programy byly stejně přístupné evropským vědcům; vyzývá k vytváření technologických partnerství pro řešení společných problémů ve vývoji výrobních metod šetřících přírodní zdroje a výzkumných programů spolupráce ku vzájemnému prospěchu evropského a čínského obyvatelstva;
22. požaduje posouzení dopadů zvláštních hospodářských zón Číny v afrických a severoafrických zemích, zejména těch, s nimiž Unie uzavřela obchodní dohody; se znepokojením poukazuje na to, že čínská politika v Africe může mít dramatický dopad na přírodní zdroje a představuje výzvu pro rozvojové politiky prováděné Unií; žádá Komisi, aby posoudila soulad mezi evropskou obchodní politikou vůči Číně a evropskými politikami rozvojové spolupráce ve prospěch Afriky;

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	23.11.2011
Výsledek konečného hlasování	+ : 43 - : 0 0 : 3
Členové přítomní při konečném hlasování	Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Vicky Ford, Adam Gierek, Norbert Glante, Robert Goebbels, Fiona Hall, Jacky Hénin, Edit Herczog, Kent Johansson, Romana Jordan Cizelj, Lena Kolarska-Bobińska, Béla Kovács, Philippe Lamberts, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Aldo Patriciello, Anni Podimata, Herbert Reul, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Ioannis A. Tsoukalas, Vladimir Urutchev, Alejo Vidal-Quadras, Henri Weber
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Yannick Jadot, Ivailo Kalfin, Seán Kelly, Holger Kraemer, Werner Langen, Alajos Mészáros, Mario Pirillo, Vladimír Remek
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Cristian Silviu Buşoi, Anna Hedh

23. 11. 2011

STANOVISKO VÝBORU PRO VNITŘNÍ TRH A OCHRANU SPOTŘEBITELŮ

pro Výbor pro mezinárodní obchod

k tématu EU a Čína: nevyvážený obchod?
(2010/2301(INI))

Navrhovatel: Morten Løkkegaard

NÁVRHY

Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů vyzývá Výbor pro mezinárodní obchod jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. zdůrazňuje vzájemnou závislost čínského trhu a trhu EU a potřebu nastolení rovných podmínek bez protekcionismu; upozorňuje na pokrok, který Čína učinila při otevírání svých trhů; zdůrazňuje však potřebu zabývat se opatřeními přijatými uvnitř čínských hranic, která kazí obchodní prostředí pro evropské podniky; je toho názoru, že dohoda o volném obchodu s Čínou by mohla zlepšit obchodní vztahy a mít pozitivní dopad pro obě strany, přičemž je třeba pokračovat směrem nastoleným WTO; trvá na tom, že dohoda na úrovni WTO by měla být pro EU prioritou;
2. zdůrazňuje význam dialogu na vysoké úrovni o hospodářství a obchodu mezi EU a Čínou; vyzývá EU a Čínu, aby se setkávaly dvakrát ročně a prohlubovaly své vzájemné vztahy prostřednictvím dialogu a dosáhly konkrétních výsledků mimo jiné v oblasti investic, poskytování služeb, práv duševního vlastnictví, zadávání veřejných zakázek, bezpečnosti výrobků, dodržování pravidel při registraci a využívání ochranných známek, přístupu k surovinám, v oblasti norem a celních i necelních překážek; vyzývá Komisi, aby i nadále zdůrazňovala problémy, se kterými se evropské podniky potýkají v Číně v souvislosti s byrokratickou a administrativní zátěží, otázkou lidských zdrojů a přístupem na trh;
3. zdůrazňuje, že je třeba zaujmout vůči Číně vyvážený přístup; vyzývá Komisi a členské státy, aby usilovaly o vytvoření rozsáhlé spolupráce s Čínou v oblastech společného výzkumu, jako je bezpečnost výrobků a lidské zdraví, a navázaly další vztahy v oblasti vědecké, technologické a kulturní výměny;
4. lituje, že investiční prostředí je v Číně netransparentní a že stále existují diskriminační požadavky; vyzývá k uzavření dvoustranné investiční dohody s Čínou, jejímž cílem bude

lepší přístup investorů na trh počínaje odvětvími, na která se vztahuje nejvíce omezení; zdůrazňuje potřebu usnadnit obchod a investování zejména malým a středním podnikům; poukazuje na význam koordinace mezi ústředními a místními orgány v Číně; zdůrazňuje skutečnost, že Čína je pro EU největším dovozcem a druhým největším trhem pro vývoz, přičemž jak dovoz, tak vývoz vzrostl mezi lety 2009 a 2010 o více než 30 procent;

5. je znepokojen, že z důvodu absence volně přístupného obchodního rejstříku neexistuje dostatek důvěryhodných informací o obchodních partnerech z Číny; zdůrazňuje význam spolehlivých informací jako základního předpokladu dobrého obchodního prostředí;
6. je znepokojen vysokou měrou padělání a pirátství a nízkou úrovní vymáhání práv duševního vlastnictví v Číně, jež brání inovacím v EU a mají zásadní dopad na bezpečnost spotřebitelů; vyzývá Komisi i členské státy, aby zintenzívnily diskusi s Čínou o účinném vymáhání práv duševního vlastnictví, a to i na regionální a místní úrovni; upozorňuje na diskriminační formální požadavky, které jsou kladeny na zahraniční podniky a které jim brání v účinné ochraně svých práv a patentů v Číně; je toho názoru, že ochrana práv duševního vlastnictví mezinárodních společností ze strany čínských orgánů má pro růst obchodu mezi EU a Čínou zásadní význam a vítá vynaložené úsilí v této oblasti; domnívá se, že vývoz výrobků špičkové technologie z EU by mohl představovat oblast s exponenciálním růstem, který je usnadněn tím, že Čína tyto výrobky potřebuje a EU je schopna je vyrobit;
7. zdůrazňuje nutnost lepšího přístupu na trhy veřejných zakázek; je znepokojen poměrně protekcionistickými čínskými politikami a právními předpisy v oblasti zadávání veřejných zakázek; zdůrazňuje, že EU musí nadále vyvíjet tlak na Čínu s ohledem na její formující se trhy, zejména pokud jde o rychlé přistoupení Číny k dohodě o veřejných zakázkách (GPA) organizace WTO, s cílem zajistit, aby postupy v oblasti zadávání veřejných zakázek byly v souladu s mezinárodními standardy, a vytvořit předvídatelné podmínky pro subdodavatele; podporuje Komisi v přezkumu opatření nezbytných k zajištění rovných podmínek pro přístup podniků EU k veřejným zakázkám ve třetích zemích a naopak; zdůrazňuje však, že tato opatření musí být koncipována tak, aby nevedla k novému nevhodnému rozdělení trhu, což by mohlo mít následně negativní dopad na evropský průmysl a obchodní vztahy EU v celosvětovém měřítku;
8. je znepokojen tím, že se zavádějí stále specifitější vnitrostátní normy a postupy při certifikaci, což vytváří nové technické překážky obchodu; zdůrazňuje, že je nutné, aby EU vedla dialog s Čínou a zapojila ji do rozhodovacích procesů týkajících se vyvíjení nových mezinárodních standardů s cílem zabránit používání různých standardů jako faktických překážek pro obchod; zdůrazňuje, že řízení o žádostech o oprávnění k podnikání je v Číně zdoluhavé, a vnímá jej jako nástroj, který Čína používá ke zpomalení usazování a rozšiřování zahraničních společností v mnoha odvětvích; zdůrazňuje nutnost zjednodušení tohoto postupu; vítá úsilí Číny uvést vnitrostátní normy do souladu s mezinárodními standardy;
9. je znepokojen čínskou restriktivní politikou a dominantním postavením Číny na trhu s několika surovinami, které jsou pro fungování evropského hospodářství zásadní; vyzývá Komisi, aby soustavně monitorovala a na regionální, vícestranné a dvoustranné úrovni řešila rozdíl mezi nabídkou a poptávkou po kritických surovinách a vzácných zeminách

a dále vedla s Čínou dialog o jejím využívání pravidel WTO k prosazení kvót pro vzácné zeminy, které ve skutečnosti nepatří mezi ohrožené přírodní zdroje; trvá zejména na tom, že je nutné, aby Čína dodržovala pravidla WTO ohledně přístupu k surovinám, jak bylo potvrzeno rozhodnutím WTO ze dne 5. července 2011, a pravidla ohledně přístupu k vzácným zeminám; zdůrazňuje potřebu společného evropského přístupu v oblasti surovin s cílem zvýšit politický tlak a zajistit společně v rámci EU rovný přístup k základním zdrojům pro jejich výrobní aktivity;

10. vyzývá Komisi, aby provedla hloubkovou analýzu dopadu směnných kurzů na bilanci obchodu mezi EU a Čínou; podporuje Čínu při dalších krocích vedoucích k plné konvertibilitě čínského yuanu;

11. upozorňuje na řadu zpráv zadaných orgány EU, v nichž jsou často interní a globální obchodní aktivity Číny popisovány předpojatým a pohrdavým jazykem¹; zdůrazňuje, že je třeba zvolit konstruktivně kritický dialog a respektovat přitom kulturní specifickou a rozdíly v politickém uspořádání;

¹ GŘ EXPO, „Čína v Africe: kritické zhodnocení“, studie, (říjen 2010) PE 449.518, s. 10 – „Hospodářská přítomnost Číny v Africe se rozšiřuje jako ropná skvrna“.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	22.11.2011
Výsledek konečného hlasování	+ : 28 - : 1 0 : 3
Členové přítomní při konečném hlasování	Pablo Arias Echeverría, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia De Campos, Jürgen Creutzmann, Cornelis de Jong, Evelyne Gebhardt, Małgorzata Handzlik, Iliana Ivanova, Eija-Riitta Korhola, Edvard Kožušník, Hans-Peter Mayer, Phil Prendergast, Mitro Repo, Robert Rochefort, Heide Rühle, Matteo Salvini, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Regina Bastos, María Irigoyen Pérez, George Lyon, Ramona Nicole Mănescu, Emma McClarkin, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Marc Tarabella, Kyriacos Triantaphyllides, Wim van de Camp

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	27.3.2012
Výsledek konečného hlasování	+ : 24 - : 2 0 : 4
Členové přítomní při konečném hlasování	William (The Earl of) Dartmouth, Damien Abad, Laima Liucija Andrikienė, Maria Badia i Cutchet, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Marielle de Sarnez, Yannick Jadot, Metin Kazak, Bernd Lange, David Martin, Vital Moreira, Paul Murphy, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Keith Taylor, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Paweł Zalewski
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Josefa Andrés Barea, George Sabin Cutaş, Mário David, Elisabeth Köstinger, Jörg Leichtfried, Jarosław Leszek Wałęsa
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Gabriel Mato Adrover